

Świat jako Sanktuarium. Eko-filozofia Henryka Skolimowskiego

Przedstawiamy czytelnikowi „Dzkiego Życia” blok tematyczny poświęcony postaci Henryka Skolimowskiego, twórcy eko-filozofii.

Na łamach naszego pisma jego twórczość była do tej pory prawie nieobecna. Częściej teksty Skolimowskiego, a także Konrada Waloszczyka i Janusza Reichela – jego bliskich współpracowników, można było spotkać w prasie ekologicznej, takiej jak „Zielone Brygady” czy „Wegetariański Świat”.

Fot. Ela Staszczuk

Jest to myśliciel bardzo oryginalny, potrafiący operować zarówno językiem nauki, jak również poezji i sztuki. Jego optymistyczna filozofia daje dużo nadziei i wskazuje na kierunek, w jakim powinna zmierzać ludzkość w dobie kryzysu ekologicznego.

W przeciwieństwie do nurtu głębokiej ekologii, który głosi ideę równości wszystkich istot w prawie do życia i rozwoju i gdzie człowiek nie ma wyróżnionej pozycji w przyrodzie, Skolimowski akcentuje wielkość człowieka jako najwyższego, ze znanych nam, wykwitu ewolucji. Człowiek w tej wizji zajmuje miejsce kapłana w świątyni życia.

Myśli prof. Skolimowskiego, zaprezentowane w licznych publikacjach, wciąż inspirują wielu ludzi. W latach 90., uczestnicząc w spotkaniach organizowanych przez Katedrę Filozofii Ekologicznej, której był twórcą, mogłem zaobserwować, z jakim zapałem przekonywał on do swoich postulatów

studentów i naukowców z różnych dziedzin nauki.

Jego uczniowie, mimo że rozproszeni, nadal torują drogę tezie, że Ekologia jest formą Miłości. Im oddajemy dzisiaj głos.

ZEBRAŁ I OPRACOWAŁ DARIUSZ MATUSIAK

Współpraca: dr Mikołaj Niedek

Eko-filozofia – termin stosowany na oznaczenie odłamu filozofii ekologicznej, którego twórcą jest [Henryk Skolimowski](#), polski filozof, profesor działający głównie w Stanach Zjednoczonych. Pisał oraz publikował dzieła głównie po angielsku. Eko-filozofia rozwijana była od połowy lat 70. XX wieku, obejmując zagadnienia aksjologiczne, kosmologiczne, teologiczne, etyczne, epistemologiczne i antropologiczne, jak również zagadnienia będące przedmiotem zainteresowania filozofii nauki, filozofii społecznej, filozofii kultury i filozofii techniki.

Naczelną ideą eko-filozofii jest całościowe postrzeganie rzeczywistości, przeciwstawne mechanistycznemu i pozytywistycznemu paradygmatowi poznania, wywodzącemu się z tradycji kartezjańsko-newtonowskiej. Integralnym składnikiem obrazu rzeczywistości jest ludzki umysł, który ma charakter niezbywalny i współtworzący świat.

Drugim składnikiem paradygmatu poznawczego eko-filozofii jest podejście ewolucyjne, dostrzegające jedność, wzajemne powiązanie i celowość całej rzeczywistości, w szczególności życia biologicznego, świata i kosmosu. Naczelną ideą to odzwierciedlającą jest hasło *The World as Sanctuary* („Świat jako Sanktuarium”). Świat jest miejscem przyjaznym człowiekowi, wymagającym szacunku i czci, a nie mechanistycznym zegarem i terenem do egoistycznej eksploatacji. Zakłada to rozwój wewnętrzny człowieka, który wraz z rozwojem świadomości, duchowości i wrażliwości świadczy o naszym człowieczeństwie.